NÉZZ RÁM, PACIKÁM!

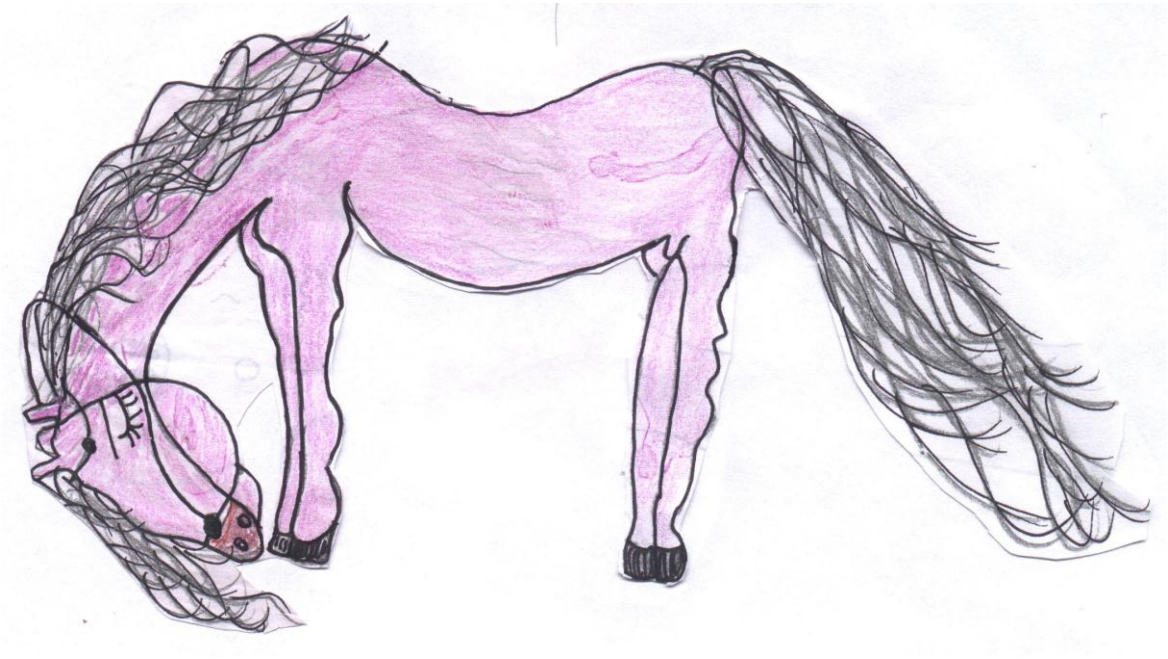

NÉZZ RÁM, PACIKÁM!

Mondóka-és versgyűjtemény a lovakról

Belső használatra készült, lovasterapeuták számára.
A verseket válogatta: Szarka Éva
A lovakat rajzolta: Beck Viktória, Kisházy Eszter és Lipták Tamás

Magyar népköltés:
(mondókák, lovagoltatók, kiszámolók, csúfolódók, táncszók, népi bölcsességek)

Hóc, hóc, katona,
ketten ülünk egy lóra,
csikó viszi Gyulára,
a gyulai vásárra.

Hóc, hóc, katona,
ketten ülünk a lóra.
Abrakot a csikónak,
nagyot ugrik Lacónak.

Hóc, hóc, katona,
meddig viszi a lova?
Csak a Tisza partra.

Hóc, hóc, Budára,
mikor megyünk Kassára,
a nagy szemű szilvára?

Hőc, hőc, katona,
ketten ülünk egy lóra,
hárman meg a csikóra

Hőc, hőc, Dányádra,
Tarka kutya hátára,
Ketten ülünk egy lóra,
Hárman meg a csikóra,
Szénát, zabot a lónak,
Abrakot a csikónak.

Hőc, hőc, katona,
Hárman meg a cocóra,
Gyű, te fakó, Várad felé,
Onnét pedig visszafelé,
Gyű, gyű, gyű,
Gyű, te fakó perecért,
Holnapután kalácsért,
Gyű, gyű, gyű.

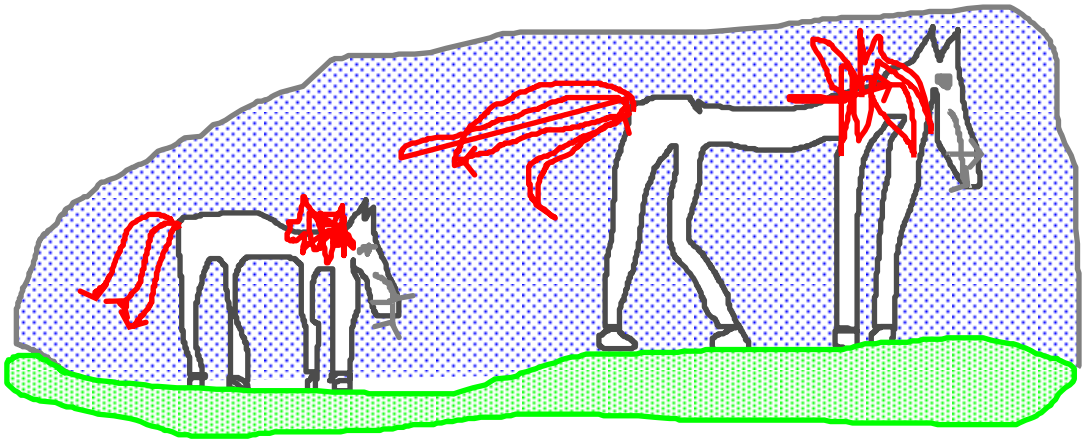

Gyí, Pápára, pillangóra,
onnan megyünk Komáromba.
Győrbe gyöngyért,
Komáromba dohányért,
Szentpéterre kenyérért,
adnak ott egy petákért.

Gyí, paci, paripa,
nem messze van Kanizsa,
odaérünk délre,
libapecsenyére.

Gyí, te coco, gyí, te ló,
jó lovat vett nagyapó,

Gyí Tordára, Kolozsvárra,
Oda érünk vacsorára,
Gyí lovam, gyí, gyí, gyí.

Gyí, cocó, Újvárba,
János-napi vásárba,
Megmondjuk a kapitánynak,
Hogy vegyen be katonának,
Hopp.

Gyí, te szürke
Gyí, te fakó,
Miskolcra,
Ugrass föl a
Kis polcra!

Gyí te, gyí te hopp,
Megy a paci kopp.
Kopp, kopp, kopp,
Nagyot ugrik, hopp.

Gyí te, paci, gyí te, ló,
gyí te, Ráró, hóha, hó.

Gyí, te fakó! Gyí, te szürke!
Gyí, két lábam fussatok!
Gyorsan, gyorsan a faluba,
ott kaptok majd abrakot!

Gyí te, gyí te, kis paripa,
Hátadra ül a katona,
Jól megfogja a gyeplődet,
Hogy ne vessed el majd őtet,
Ej-haj, ágaskodva
El is szalad már.

Gyí, lovam előre,
Vágtass a mezőre.

Gyí, te lovam, a vásárba!
Mit hozzunk a tarisznyába?
Pogácsát, mogyorót,
Jó gyermekeknek valót.

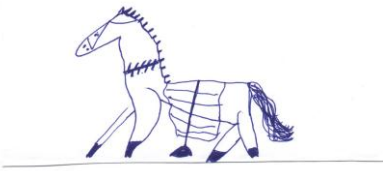
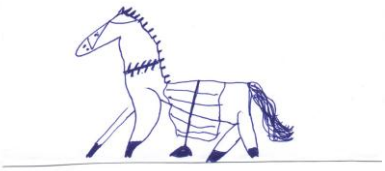
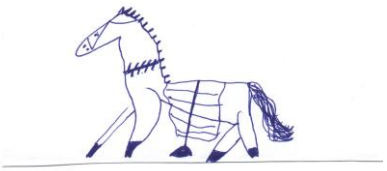

Csett Pápára, pillangóra,
szól a madár virradóra.
Csett, csett, csett.

Csett Pápára, pillangóra,
Holnap megyünk Komáromba,
Csett, paripa, csett, csett

Csett, Pápára,
Ló hátára,
Bugyrot kötök
A hátára,
Csett, csett, csett.

Có, fel! - Có fel a lóra,
Induljunk már Makóra!
Szénát, zabot a lónak,
Abrakot a csikónak!

Hopp, hopp, hopp,
így megy a galopp!
Így fut a ló tüskén, bokron
tudja, jó abrak van otthon.
Így megy a galopp,
hopp, hopp, hopp.

Hopp, hopp, katona,
Felülök a csikóra,
Én ülök a csikóra,
Ti meg ketten a lóra.

Dani pajtás...

Dani pajtás lovagolna,
Igen ám, ha lova volna.
De ha ló nincs, van pajtása,
Kapja magát, felül rája.

Gyere, Gyuri, a térdemre,
Lovagoljunk Debrecenbe,
Veszünk ottan vásárfiát,
Szépen szóló kis muzsikát.

Baba, ülj a térdemre,
Lovagoljunk Szegedre.
Ott árulják a rózsát,
Kapsz belőle bokrétát!

Kipp, kopp, kalapács,
Kicsi kovács, mit csinálsz?
Sárga lovat patkolok,
Arany szeggel szegelek.
Uccu pajtás, kapj fel rája,
Úgy is te vagy a gazdája.

Poros úton kocsi zörög,
a kereke gyorsan pörög,
Sári néni vezeti,
aki látja neveti.

Megy, megy katona,
Lép, lép a lova,
Trapba trapba,
Galopba, galopba.

Zireg-zörög, nyikorog,
Országúton mi forog?
Kicsi kocsi megy az útra,
Csak egy kicsi csacsi húzza.

Csacsi húzza kicsi kocsit,
Kicsi kocsi nyekereg,
Hej, te gazda, lusta gazda,
Zsírozd meg a kereket!

Kocsit, kocsit, komámasszony,
lovat, lovat, sógorasszony.
Szél fújja pántlikáját,
harmat éri a szoknyáját,
kapj szoknyát.

Kicsi kocsi, három csacsi,
Döcögő, döcögő,
Benne gyerek kicsi kerek,
Göcögő, göcögő.

Baktat, kocog a csacsi,
Diceg-döcög a kocsi.

Kipp-kopp kalapács,
Mit kalapál a kovács?
Kalapálja a vasat,
Fölszítja a parazsat.

Pám-pám, paripám,
tüzes a pipám.

Ess, eső, ess,
minden úton ess,
csak egy úton ne ess.
Mező bokrosodjék,
király lova hízzék.

Esik az eső

Esik az eső,
ázik a mező,
haragszik a katona,
mert megázik a lova.

Kolozsvári kert alatt
Mári néni elszaladt.
Bimbó Jancsi utána,
Kötőfék a nyakába.

Trapp, trapp, trapp,
Lovam trappolgat.
Hegyen-völgyön, alagúton,
Nem tévedünk el az úton.

Hej, paripám, paripám,
elvesztettem a pipám,
Megtalálta nagyapám.

János úr készül németi Bécsbe,
Lovai vannak nyergelőbe,
kantár szíja forgandóba.
Hajtsd előre magadat,
azt a hosszú hajadat,
csillag derekadat.

Lassan megy a barna ló,
fárasztó, fárasztó.
Sárga ló,
tripp és trapp,
kicsit gyorsabb,
kicsit gyorsabb.
Fekete paripa szaladgál,
fekete paripa szaladgál,
fekete paripa most megáll.

Van paripám, takaros,
Kurta farkú, pejpiros.

Ess, eső, ess!
Búza bokrosodjék,
Zab szaporodjék,
Az én hajam olyan legyen,
Mint a csikó farka,
Még annál is hosszabb,
Mint a Duna hossza,
Még annál is hosszabb,
Mint a világ hossza!

Esik az eső,
Hajlik a vessző,
Haragszik a katona,
Mert megázik a lova.
Ne haragudj katona,
Majd megszárad a lovad!

A csacsinak nagy a füle,
Mégsem ő a fülemüle

Csikó mondja: nye-he-he,
Kizöldült már a here.

Elvesztettem a lovam
A bükkös erdőben,
Elszakadt a csizmám
A nagy keresésben.

Ententó, szalad a csikó,
Akire jut a kilenc
Az lesz a hunyó.

Lap, lap, lap,
Levelezőlap,
Rá van írva
Nagy betűvel,
Hogy te szamár vagy!

Egyetem, begyetem, karkantyú
Nem vagyok én félnyakú,
Isten kovácsa vagyok,
Szép lovakat patkolok,
Fényes szeggel szegezem,
Vaspálcával pengetem,
Pöm-pöm Péter bácsi,
Vegye kend ki ezek közül ezt!

Csittegőre, csattogóra,
berkes mogyoróra,
lóhájat főztem,
csikóhájat kövesztettem,
gyere ki, te ló,
te vagy a fogó

Így lovagolnak a hölgyek, (lassan)
Az urak gyorsabban mönnek, (gyorsabban)
A parasztok így döcögnek, (nagyon lassan, oldalra billegve)
A huszárok így röpülnek, (gyorsan szaporázva)
Hipp, hopp,
Hipp, hopp! (a levegőbe dobálva)

Ahová a ló elviszi a gazdáját, onnan haza is hozza.

Hazafelé még a ló is jobban siet.

Összerúgják a patkót.

Hó te Gyurka, hó te hó!
Ne szökjél úgy mint a ló.

Gergely
Kint a csikó nyergelj!

Ildikó
Rúgjon meg a kiscsikó.

Így mennek a gyerekek, (lassú imbolygás)
Így mennek a betyárok, (jobbra - balra dülöngélés)
Így mennek a katonák, (lassú ügetés)
Így mennek a huszárok, (gyors vágtatás)

Szürke lovat látok
Szerencsét találok!

Fehér lovat látok
szerencsét találok!

Rívó, pityorgó,
Elszaladt a kiscsikó.

Bőg a szamár, eső lesz,
Lóg a füle, nagy szél lesz.

MÁS NÉPEK MONDÓKÁI ÉS GYERMEKVERSEI

angol népköltés, fordította: Tótfalusi István

Mese a patkószegről

Egy szeg miatt a patkó elveszett,
patkó miatt a ló is elveszett,
a ló miatt a huszár elveszett,
huszár miatt a csata elveszett,
ennyit tesz, lám, egy ici-pici szeg!

Vágtat a gazda

Vágtat a gazda a vasderesen,
bumsztata, bumsztata bumm!
Lánya mögötte feszít begyesen,
bumsztata, bumsztata bumm!
Varjú kiált s lepotyog valahány,
bumsztata, bumsztata bumm!
Lába-kezét töri ló, papa, lány,
bumsztata bumsztata bumm!
Röppen a varjú, kacag komiszan:
bumsztata, bumsztata bumm!
“Holnap is erre jöhetnek, uram!”
bumsztata, bumsztata bumm!

angol gyermekversek, fordította: Mann Lajos

Vásárba megy az úrlovas,
trapp, trapp, trapp,
meg a részeg lovászinas,
klakk, klakk, klakk,
utánuk a finom hölgyek, tillárom,
s gavallérok hada csörtet tallárom.
Legvégül a csepürágó, szamáron.

Patkóra vár az anya ló,
patkóra a mén,
De a kiscsikót, csak
hagyd békén!

Szép lovak, szép lovak,
hány órára jár?
Egy órára, két órára,
harmadikra már.
Egy és újra kettő,
készülődj legény,
fürge, jó lovassal
fusson az a mén!
Egy garast bedobsz,
kettőt elteszel,
három, nem mozogsz, és...
négy, usgyi, el!

Hoppszasza hoppszasza, hoppszasza,
hó!
Kérem az abrakot,
áll a ló.
Hoppszasza, hoppszasza, hóha már!
Cukrot is enne a
jómadár!

Fürge lovak, lomha lovak,
hányat üt az óra?
Egyet, kettőt, hármat ütött,
iszkiri az ólba!

(Futóverseny előtti mondóka)

Előre, te karika,
úgy fuss, mint a paripa,
fuss, fuss, fuss!

(Karikázáshoz)

Csingilingi! Csingilingi!
Csilingel a szán.
Ó, beh könnyedén repül
pej lovunk után!

Gyí, paci

Gyí, paci, te fakó, fuss kicsi Ráró,
Széna, szalma, vár rád,
húzzad a szánkát!

Csattog a kövezet, ez csak a kezdet,
Széna, szalma, vár rád,
húzzad a szánkát!

Csapd oda a patád, vágd ki a vágtát,
Széna, szalma, vár rád,
húzzad a szánkát!

Messze megyek én, nagy hegyek élén,
Széna, szalma, vár rád,
húzzad a szánkát!

Bolgár népdal Weöres Sándor - Csukás István fordítása

A lovamnak nincsen párja!

A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!
Hogyha egyszer zabot kap,
a kordémmal elszalad.
A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!

A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!
Mondom neki: a csigát
előzzük meg legalább!
A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!

A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!
Feszül gyeplő, szakad hám,
usgyi a csiga után!
A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!

A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!
Kerék, tengely odavan,
lemaradtunk csúfosan,
A lovamnak héthatárban nincsen párja, sej!

Cseh népdal ford. Csukás István

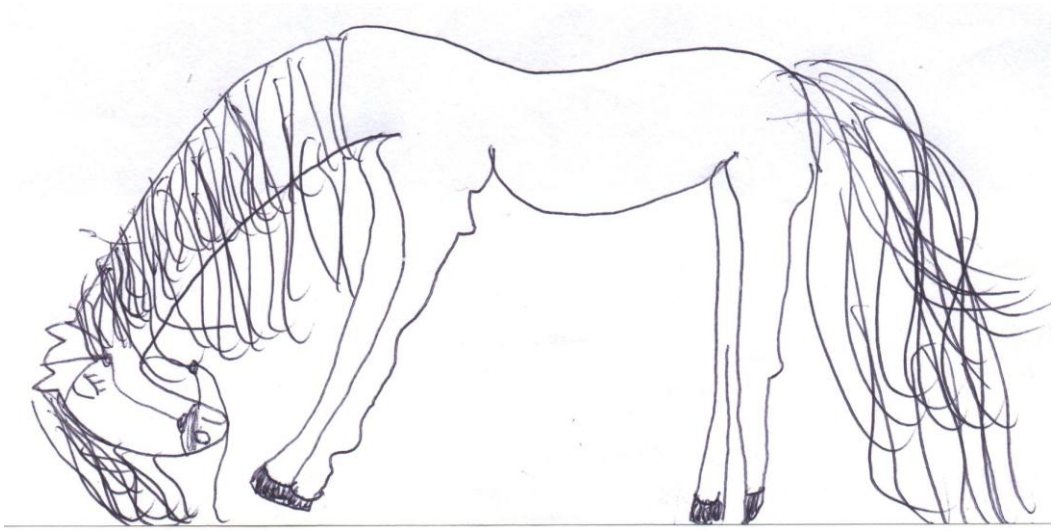

Svédországi gyermekdalok

Pacikám...

Pacikám, paripám, havas úton megy a szán.
Ha szaladsz, paripám, szélsebesen fut a szán.
Ha döcögsz, paripám, zötyögősen megy a szán.
Ha szökellsz, paripám, kiborul a kicsi szán.

Weöres Sándor fordítása

Nézzél rám...

Nézzél rám, itt a pacikám,
ide hipp, oda hopp,
tova robog ám!

Hej, hipp-hopp, tovarobogok,
a mező, ügető
lovasa vagyok.

Weöres Sándor fordítása

Finnországi gyermekdal

Az én lovam...

Az én lovam hintaló,
hátán piros takaró,
farka háta fényes,
áll a hintaló.

Vágtass, vágtass hintaló,
hintalovon szállni jó,
szőnyeg a te réted,
vágtass hintaló.

Károlyi Amy fordítása

Németországi gyermekdal

Hipp, hopp...

Hipp, hopp, huss,
te, paripa, fuss,
ide-oda, meg amoda,
kicsi pata, mese csoda
tönkre sose juss,
te, paripa, fuss.

Weöres Sándor fordítása

Francia népköltés: Gyia, öszvér, gyia te!

Gyia, öszvér, gyia te,
Piripócsra kocogunk.
”Piripócsról mit hozunk?”
Szatyrunk a nap húzza le,
holdat rejt a kosarunk.

“Kié lesz a hold, a nap?”
Aki gyorsan odakap.

Kormos István fordítása

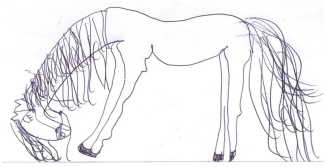
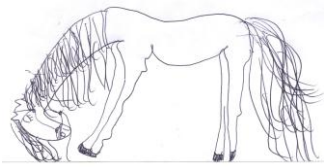
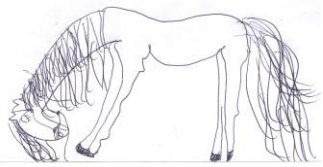

Találós kérdések

Hat lába van, de csak négyen jár.
Mi az? (Ló és lovas)

Szeme négy, füle négy,
körme pedig huszonnégy.
Mi az? (Ló és lovas)

Hogyan megy ki a ló az istállóból?
(Négy lábon)

Melyik hónapban botlik a ló legkevesebbet?
(Februárban, mert az a legrövidebb hónap)

Meddig van a patkó a lovon? (Amíg patkolják, mert utána a ló van a patkón)

Ha a török császár kikocsikázik, kik mennek elől? (A lovak)

Melyik ló lát hátrafelé éppen úgy, mint előre? (A vak ló)

Mire való a ló feje? (A nyakára)

Milyen szőr van a legtöbb lovon?
(Lószőr)

Lehet-e egy lovon hét patkó? (Igen. A lovon ül Patkó, lábán van két patkó, a lovon négy patkó)

Hány patkó van a lovon? (Egy se, mert a ló van a patkón)

Tarka lótól miért nem vesznek vámot?
(Mert a gazdája megfizeti)

Véren megyen, vért viszen,
magában egy csepp sincsen.
Mi az? (Nyereg)

Vaslajtorján fölhágok,
bőrszékembe beszállok,
csontot vassal rángatok. (Kengyelvas, lófog, zabla)

Csupa darab, mégis szalad. (Szekér)

Melyik tóban nincs víz? (A hintóban)

Négy testvér szalad egymás mellett,
mégse érik utol soha egymást. Mi az?
(Kocsikerekek)

Tizenkét legény egy bokorba, egy sincs szélről. Mi az? (A kocsikerék küllői)

Melyik ló tud papírt vágni? Az olló)

Melyik a legtüzesebb ló? (A vasaló)

Melyik ló vágja a füvet? (A sarló)

Milyen ló van a szobában? (A padló)

Melyik ló lobog a szélben? (A zászló)

Melyik ár lovagol? (A huszár)

Megyen kicinkocondáré,
két nagy dibindobondáré,
harmadik a suhondáré. (Kocsi, lovak, kocsis)

Két lelkes közt egy lelketlen.
Mi az? (Nyereg)

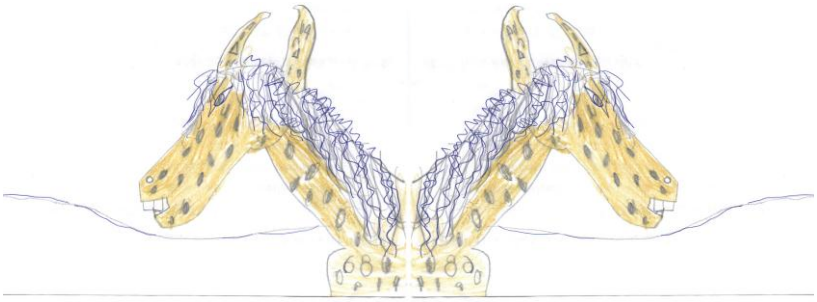

Gyermekversek, magyar és külföldi szerzők műveiből

Fut, szalad a pejkó,
kergeti a Ferkó.
Ne kergesd, te, Ferkó,
elszalad a pejkó.

Weöres Sándor

Csacsink

A mi csacsink olyan csacsi,
nincsen párja.
Az utakat csak a maga
Módján járja.

Rossz kedvében gyökeret ver
A lába,
Csalogatom, hívogatom
Hiába.

Hátat fordít, tekintetem
Sem állja.
Rá sem néz a szemen szedett
Búzára.

Jókedvében ugrándozva
IÁ - zik.
A faluban versenyt futunk
Hazáig.

Elém szalad, rám hunyorog
Szemével.
Gyönge zabot tenyeremből
Ebédel.

Donászi Magda

Csilingelő

Csing-lang-ling-lang
az utcán
csilingel a rakott szán.
Kocog vele két ló,
szikrázik a szép hó.
Fiúk labdát gyúrhatnak,
piros lányok jujjgatnak,
csing-lang-ling-lang
az utcán
csilingel a rakott szán.

Csanádi Imre

Csacsifogat

Csacsi húz
kicsi kocsit,
kicsi kocsi
nyekereg:
hej te gazda,
lusta gazda,
zsírozd meg a
kereket.

Ténagy Sándor

Sárkány paripán...

Sárkány paripán vágtattam,
Gyémánt madarat mosdattam.
Göncöl szekeret kergettem,
Holdfényhajú lányt elvettem.

Weöres Sándor

Románc (részlet)

Kis híd, deszka-híd,
Az ár téged hova vitt?
Három csacsi, szürke törpe,
Ott bámult a víztükörbe.
Nem szedtek ők szép csokrétát,
Legelték a margarétát,
Csülkük három rétre sétált.
Csacsi-járta deszka híd,
Az ár hova vitt?

Weöres Sándor

Csillagpatkó

Hold mögött, hold mögött
kocsik futnak
Hold mögött, hold mögött
hova jutnak?

Törött csillagpatkó
zuhan földre,
Szeptember kovácsa
forraszd össze.

Csoóri Sándor

Áprilisi tréfák IX.

Nézd, nézd!
Mit nézzek én?
Egy ló fejét a farka helyén.

Károlyi Amy

Csikó

Csudaszép
a csikó,
csillagszeme párás,
dibeg-dobog
a patája,
homloka lámpás.

Buda Ferenc

Rókakergető

Róka-róka réten,
fuss a holdas égen,
hagyd itt lenn a házat, erdőt,
kapsz nyakadba ezüst csengőt,
fényes felhőn csilingelhess,
csillagokkal versenyezhess,
hallihé - hallihó!
Azt hiszik, hogy kis csikó.

Weöres Sándor

Falu végén

Falu végén van egy mély kút,
ottan fürdik három szép lúd.
Falu végén van egy mély tó,
abban gázol három szép ló.

Weöres Sándor

Kece-bece
részlet

Ha becézed a lovat,
paci lesz belőle,
a szamárból csacsi lesz,
a tehénből böcce.

Kiss Dénes

Öszvérek

Kordét húztunk drágakő - sivatagban,
szőrünkbe csillámport habart a szél,
cukros kalácsként csillogtunk a napban,
zsákot szaglásztunk: van-e benn kenyér?

Weöres Sándor

Állatos ÁBC

Ló, ló, póniló,
táncoslábú, hetyke,
zeneszóra, füttyre,
csuda jó a kedve.
Könnyedén áll
két lábra,
a keringőt,
úgy járja.

Donászy Magda

Apró-cseprő Csikó

Volt egy csikóm -
villámnál tüzesebb,
gondolatnál gyorsabb,
bárányénál kezesebb!

Rákos Sándor

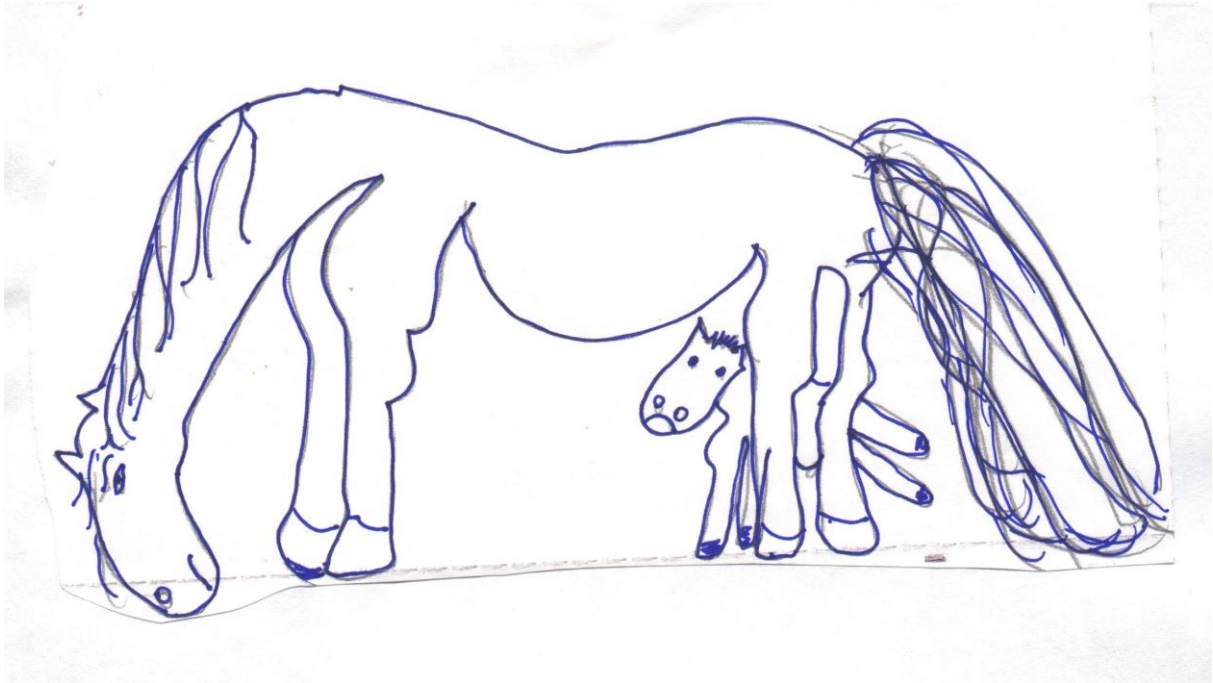

Te kis huszár

Te kis huszár...
Hej!
Jól vigyázz az
abrakadagra!
Meghívlak egy tányér
habartbabra,
ha kimondod gyorsan
ab-ra-ka-dab-ra!
Nem falod vele
magad dagadtra.
S hazaérsz gyalog
negyed hatra!

Tamkó Sirató Károly

A kis kovács

-Hallod-e te kis kovács,
mit kopog a kalapács?

-Azt kopogja, kipre-kopp,
csengős csikót patkolok.

-Hallod-e te kis kovács,
mit dohog a kalapács?

-Azt dohogja, dön-de-leg,
ekevasat élezek,
mert a tavasz kö-ze-leg.

Kányádi Sándor

Kovács

Patkol a kovács,
tüzes a patkó,
ezt nézi Jutka,
ezt nézi Palkó.
Helyben topognak,
ropog a hó
közéjük vág egy
hógolyó.

Tordon Ákos

Furfang Feri

Furfang Feri
fúr-farag,
farigcsál egy
falovat,
fa a feje,
fa a lába,
fából készül
a kantárja,
ficánkoló
farkincája
faforgácsból
takaros,
Feri lesz
a fogatos!

Szakolczai Lajos

Csetneki

Hosszú nyakú
Csetneki
sánta lovát csetleti,
csetleti,
botlatja,
lódoktorhoz vontatja.

Kóc a kötőfék,
szakad szét,
püff neki:
sárba csöppen
Csetneki.

Csoóri Sándor

Palkó vitéz

Döng a dob az indulóra,
Nosza fel a hintalóra!
Fejemen a fényes csákó,
Gyí te, lovam, gyí te, Ráró!

Zsuzsi, te a zászlót tartod,
Villogtatom én a kardot
Csihi-puhi nagy csatában,
A nagymama udvarában.

Szőnyi Zoltán

Falusi reggel

Már üti-üti már
A torony a hajnalban!
Az időt bemeszeli a korai kikeriki,
Lendül a vad dallam.

Kiscsacsi, kiabálj,
Örülök a hangodnak!
Ha lefőz ez a kusza kikeleti kikeriki,
Vége a rangodnak.

Weöres Sándor:

Tarka ló

Ment az utcán tarka ló.

Barna-fehér volt a ló,
fényes nyaka, fényes feje,
mint héjából most kibújt
barna-fehér vadgesztenye.

Mentem volna eléje,
elmaradtam mögéje,
barna-fehér sálja volt
(úgy értem, hogy sörénye).

Nemes Nagy Ágnes

Hogyha volna

Hogyha volna lovam, táltos,
láthatnád, hogy égig szálldos.

Hogyha volna erdőm, kerek,
járnám, amíg tisztást lelek.

Hogyha volna pusztám, mezőm,
kutyám lenne védelmezőm.

Hogyha volna hegyem-völgyem,
nőne rajta ezer tölgyem.

Hogyha volna lepkeszárnyam,
megláthatnád, merre szálltam.

Nagy Bandó András

Elszökött a kocsirúd

Elszökött a
Kocsirúd,
Árkon-bokron
Egyre fut,
A folyón is
Általjut.

Sír utána
Négy kerék,
Zokog a
Szekérderék,
A lovat
Hová tegyék?

Árva a két
Kisafa,
Rúd nélküli
Kocsiba
Ki utazna
Lagziba?

Jung Károly

Száncsengő

Éj-mélyből fölzengő
-csing-ling-ling - száncsengő:
Száncsengő -csing-ling-ling -
tél csendjén halkan ring.

Földobban két nagy ló
-kop-kop-kop - nyolc patkó.
Nyolc patkó kop-kop-kop -
csöndzsákból hangot lop.

Szétmálló hangerdő
-csing-ling-ling - száncsengő.
Száncsengő csing-ling-ling -
tél öblén távol ring.

Weöres Sándor

A karácsonyi paripa

Hófehér a hintaló,
Szőre csillog, mint a hó.
Bőrnyereggel nyergelik,
Éppen hogy csak nem nyerít!

Pöttöm Pál a kis huszár,
Lóra pattan, lóra száll,
Zeng a büszke induló:
Vágtat ám a hintaló!

Szőnyi Zoltán

Állatkerti útmutató

Ez itt a ló,
ez a paci,
ez a póni-pacika,
a sörényük libben-lebben.
Az elsőn ül Vajna Jancsi,
másodikon Bródy Misi,
a legszebben, a legkisebben
Devecseri Lacika.
Ha ő azt mondja: -Gyia! -
Száll a három paripa
hegyeken és völgyeken át,
dombokon és bérceken;
Misi fogja a ló nyakát,
Jancsi vacog kegyetlenül;
egyedül csak Lacika ül
peckesen és délcegen.

Devecseri Gábor:

Hívjad a...

Hívjad a, hívjad a falovacskát,
add neki, add neki a zabocskát!
Jóllakik attól,
hízik a zabtól
a lovacskám

Hívjad a, hívjad a kicsi kecskét,
add neki, add neki a tejecskét!
Jóllakik ettől,
hízik a tejtől
kicsi kecském.

Károlyi Amy

Vesszőparipán

Leng, leng kicsi fa,
Majd, majd valaha
belőlem is lesz egy kicsi
lovas katona.

Ló, ló, paripa,
száján zabola:
gyí te, gyí te tüzes csikó,
vágtass amoda!

Lebben a serény:
félre kis legény,
Árkon-bokron, mint a fecske
átrepülök én!

Gáspár János

Égi csikón léptet a nyár

Égi csikón léptet a nyár,
Tarka idő ünnepe jár,
táncra való, fürdeni jó,
nagy hegy alatt hűsöl a tó.

Hogyha kijössz, messzire mégy,
hogyha maradsz, csípdes a légy.
Habzik az ég, mint tele tál,
tarka idő szőttese száll.

Weöres Sándor

Téli vágta

Suhog is,
Sajog is,
közécserdít a kocsis:
juhahé,
juhahó!
Fut a pej,
a fakó.

Haza ám
hét hazán
száll keresztül ez a szán:
juhahé,
juhahó!

Fúj a szél,
hull a hó.

Ragyog is
a kocsis, lobognak a lovak is:
juhahé,
juhahó!

Csodaszép,
csuda jó!

Híd alatt
kis patak.
Hopp! - lehuppan a kalap.
Hóha - hó,
pej, fakó!
Reped a jég, nevet a hó.

Utassy József

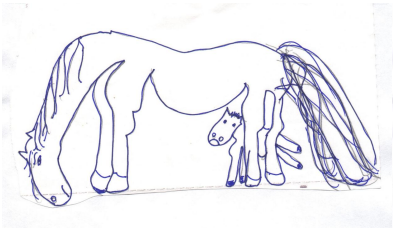
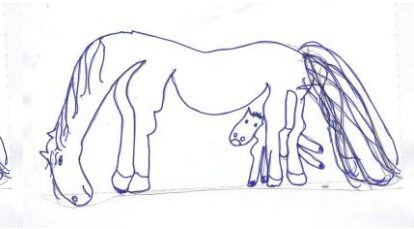
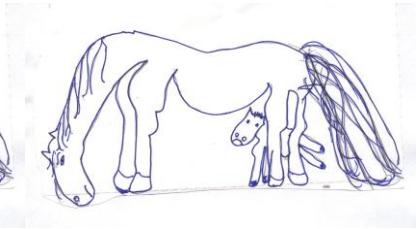

Haragosi

Fut, robog a kicsi kocsi,
rajta ül a Haragosi,
din don diridongó.

Ha kiborul az a kocsi,
leröpül a Haragosi,
din don diridongó.

Fut a havon a fakutya,
vele fut a retyerutya,
din don diridongó.

Ha kiborul a fakutya,
leröpül a retyerutya,
din don diridongó.

Weöres Sándor

LOVAK

Népek, viharok,
maga az idő is
lovon járt egykor.

Vágtató lovak hátáról
szállnak föl
a szuperszonikus gépek is:

a beton kifutók szélén a fű
úgy lobog, mint a lovak
sörénye.

Kányádi Sándor

Paripám csodaszép pejkó

Paripám csodaszép pejkó
ide lép, oda lép, hej hó!
Hegyen át, vízen át vágtat,
nem adom ha ígérsz százat.

Amikor paripám ballag,
odanéz valahány csillag.
Amikor paripám táncol,
odanéz a nap is százszor.

Weöres Sándor

Két ló a betonon
Hangvers

Trepp-Trapp-Trepp-Trapp-
Trepp-Trapp-Trepp-Trapp-

Ton-Lo-Ta-Tó-
Ton-Lo-Ta-Tó-

Ton-Lo-Ta-Ta-
Ton-Lo-Ta-Ta-

Ton-Lo-Ta-Ta-
Ton-Lo-Ta-Ta-

Ton-Lo-Ta-Tó-
Ton-Lo-Ta-Tó-

Trepp-Trapp-Trepp-Trapp-
Trepp-Trapp-Trepp-Trapp-
Da capo al fine
(És így tovább,
ameddig a beton
és a két ló-tart.)

Tamkó Sirató Károly

Hintalovaglás

Rád vár a hintaló, tesóm,
nézd, illeg, billeg, billeget,
csuhéjsörényét rázza már,
örül, ha végre nyergeled.

Lép már a hintaló, tesóm,
lám, illeg, billeg, billeget,
fejét emelve bandukol,
nem lépne mással, csak veled.

Száll már a hintaló, tesóm,
és illeg, billeg billeget,
patáin csillagpattogás,
eléritek a felleget

Nagy Bandó András

Hopp - hopp

Hopp- hopp, katona,
ketten ülünk egy lóra,
te ülsz fel az enyémre,
én pedig a tiedre.

Jó, hogy ilyen lovad van,
nem jár alacsonyabban,
te magad is jól megülsz
a lovamon, mint a tűz,

jó, hogy két ló az az egy ló,
jó, hogy vörös és nem pejkó,
jó, hogy fiatal, nem vén,
jó, hogy szállunk te meg én,

jó a szobában lovagolni,
jó mindenről tudni, hogy mi,
jó a gyerek, jó a lova,
jó a hopp-hopp, a katona.

Hopp-hopp, repülünk
égbe verjük a fejünk,
ott egy újabb lovas van,
színezüstben-aranyban!

Biztos, ott is lovagolnak,
vagy ha nem, szamaragolnak
a szájukban pogácsa van,
s mindnek külön kovácsa van.

Gyurkovics Tibor

Torna-vers

Tornászom, hogy erős legyek,
ügyes legyek, szívós, mint a
párduc-kölyök, ezért ugrom,
lengedezem, mint a hinta.

Kézen járni, fejen állni
gyertya-módra: ez se tréfa,
és a földre nem pottyanni
ügyetlenül, mint a béka.

Kézen állok egyenesen
a bőr-lónak barna hátán
és a lovon átugratok
magas ívben, mint a sárkány.

Repülök majd, ha megnövök,
csillagokba visznek szárnyak,
addig itten próbálgatom
két karomat, mint két szárnyat.

Károlyi Amy

A kiscsikó

Anyám alatt aranyalom,
tejet iszom, ha szomjazom,
s anyám meleg oldalában
melengetem gyönge hátam.

Zúghat odakinn az eső,
zöld lóhere zöldebbre nő,
nekem kaszálja a gazda,
hadd nőhessek szépre, nagyra.

Zúghat odakinn a szél is,
szívem nem remeg, ha fél is,
tető alatt fekszem bátran,
anyám meleg oldalában.

Hát a farkas? Kiscsikó?
Éhes ám, ha hull a hó!
Engem meg nem ehet ő
Megvéd gazda, fal, tető!

Hajnal Anna

Lovas

Patkó koppan,
paripa lépked,
útkő dobban:
-Gyí, paci!

Patkó csattog,
nézik a népek,
szikrákat vernek
lépés-koppok.

Paripa táncol,
lovasa délceg.
Gyí, gyí, gyí!
Paripa érti:
nyihaha!

Patkó koppan,
útkő dobban,
egyre jobban
nyihaha harsog,
s gyí, paci!

Kiss Dénes

Az okos

Már kocsit is ritkán húz,
lehet, attól olyan bús,
vagy mert egyre kevesebben
cifrálkodnak a nyeregben.

Traktor, autó, gyorsvonat
egyre sebesebben száguld,
s mind elhagyja az országút
szélén szegény vén lovat...

Majtényi Erik

Szerencsepatkó

Talált a bolond egy
patkót.
Örült is neki, mert
vas volt!
Szerencse fia, ki patkóra lel,
a mesék táltosa rúghatta el!

Csodaló! A kovács
vak volt,
vagy aludt, amikor
patkolt?
Láthatta, hogy az a patkó zötyög,
kotyog is, lötyög is benne a szög!
Szög ha nem fogja a
patkót,
mindegy az, kicsi vagy
nagy volt,
lepottyan, az úti porba kerül,
bolond ha megleli, annak örül!

Őrzi, mint kincset, a
patkót!
Ameddig ló hordta,
vas volt!
Megszökött nélküle - ezt hagyta rád:
rozsdálló, elrúgott ócskavasát.

Vidor Miklós

A musztáng

Igaz, csak képről ismerem,
de a musztángot szeretem,
magasan a hegyekben él,
vagy a prérin fut, mint a szél.
Ó, rövid, boldog préri - nyár!
A musztáng selyem fűben jár,
de akié a legtöbb jó,
azt hinnéd, a musztáng csikó:
mert ő, ha felnő is, szabad,
ha akar, pihen vagy szalad,
s rejti a magas préri fű
(a préri fű csak nyáron hű),
s nem nyomja sem hám, sem nyereg
(bár istállója sincs meleg),
üldözik éhes farkasok,
jaj, félelmes a farkasfog,
s jeges a szél, éles a szél,
és hosszú, jaj, hosszú a tél...

Hajnal Anna

A muraközi ló

Feltűnik még a külvárosban
egy-egy muraközi ló.
Szekérbe-fogva
álldogál a kocsmaajtó előtt,
fülig zabostarisznyában.
Talán a régi kovácsműhelyekre gondol.
Csendül az üllő,
sziporkázó csillagszikra szállt
és a patkolókovácsok
kimelegedve sürgölődtek a tűznél,
mint kormosarcú ördögök.

Emlékezik
a szénillatú istálló nyugalmára,
a hosszú téli utakra:
varjak szálltak az alvó völgyön át,
a berekben fácán kakatolt riadtan
s a gazda fönn a bakon énekelt,
míg sűrű pelyhekben
hullt a hó.

Szepesi Attila

Szó, ami szó,

Szó, ami szó,
esik a hó,
nyihog a ló,
fekete hegyre
cammog a medve -
ó, ó, ó!

Szó, ami szó,
a hű meg a hó,
a ló meg a medve
caplat csak egyre,
kilóg a nyelve,
borsódzik bőre,
deres a szőre -
ó, ó, ó!

Szó, ami szó,
kilóg a nyelve,
lehet ön medve,
lehet ön ló,
a hű meg a hó,
a bőr meg a szőr,
a borsó, a dér
semmit se ér -
ó, ó, ó!

Horgas Béla

Tíz kicsi ló

Elindult tíz kicsi ló,
mikor leesett a hó,
mind a tíz, mind a tíz
jókedvű volt: nyihahó!

Átmentek a falvakon,
városokon, hidakon,
mind a tíz, mind a tíz
úgy lépett, mint kisasszony.

Ámde magas hegyekben
rájuk borult az este,
mind a tíz, mind a tíz
a jászolát kereste.

Aztán egyet gondoltak:
gyorsan hazakocogtak,
s most a tíz, mind a tíz
éppen zabot ropogtat.

Vasvári István

Csikóménes

Csipkéskúton,
sziklák között,
fenyvesek közt,
fenn a Bükkben,
-a vihar-rét hosszú-széles...
Télen-nyáron,
hőben-hóban,
szétszéledve
legel ott
a
-Lipicai Csikóménes.

Felhők fölött nő a mező.
Muzsikál ott a legelő:
-mikor a sok csikó harap,
harsog a fű foguk alatt.

Esőmosta,
szélszabdalta
karámjukat
sosem fedik lombbal-gallyal...
Jégverés jön...
-Téli hideg?
Lipicai Csikóménes
ágaskodik,
nem didereg
-hegynek-völgynek nagyot nyargal!

Tamkó Sirató Károly

Pej paripám

Járatom délben a-
lépeget vélem a-
itt kocog énvelem
pej paripám.
Hej, paripám!
Ott van a végén a-
ott van a réten a-
ott van az égben az
én palotám.

Baktat az úton a-
lépdel a téren a-
járogat vélem a
pej paripám.
Hej, paripám!
Ott van a végen a-
ott van a réten a-
ott van az égben az
én palotám.

Vágtat a réten a-
vágtat a völgyben a-
vágtat a hegynek a
pej paripám.
Hej, paripám!
Ott van a végen a-
ott van a réten a-
ott van az égben az
én palotám.

Fölrepül vélem a-
ott röpül vélem a-
szárnyal az égben a
pej paripám.
Hej, paripám!
Ott van a végen a-
ott van a réten a-
ott van az égben az
én palotám.

Nagy Bandó András

Gyalogút

Kút, út, gyalogút,
merre halad, hova fut,
minek a végére jut,
városok várják vagy faluk,
a falukban van-e tyúk,
aranytojást tojni,
a városban van-e kéz,
barát-kezet fogni,
a falukban van-e fal,
hóban melegedni,
a városban van-e vár,
termeit szeretni,
a faluban van-e tűz,
gulyáslevest főzni,
a városban van-e őr,
ki a tüzet őrzi,
a faluban van-e lány,
ki a haját fonja,
a városban él-e még
a falu bolondja?
Istállóban van-e ló,
amire felüljünk,
s elvágtassunk az úton,
merre gyalog jöttünk.

Gyurkovics Tibor

Régi karácsony

Paripán fut a szél,
a nyomába se ér
sem a fény, sem a tűz,
mit a gally keze űz.

Lobogó, suhanó
utakon fut a ló,
azon ül a lovas,
szeme réz, keze vas.

Vele fut, vele jő
lobogó levegő,
körül alszik a táj,
suhan el a huszár,

gyere már, gyere már,
falovas, fahuszár.
-Szeme süt, keze üt
iszonyú erejűt. -

Paripád kanyarul,
fut a szolga, az úr,
fut a sok idegen
hidegen, melegen!

Idebent didereg
a sok árva gyerek,
ide vár, gyere már
falovas, fahuszár!

Gyurkovics Tibor

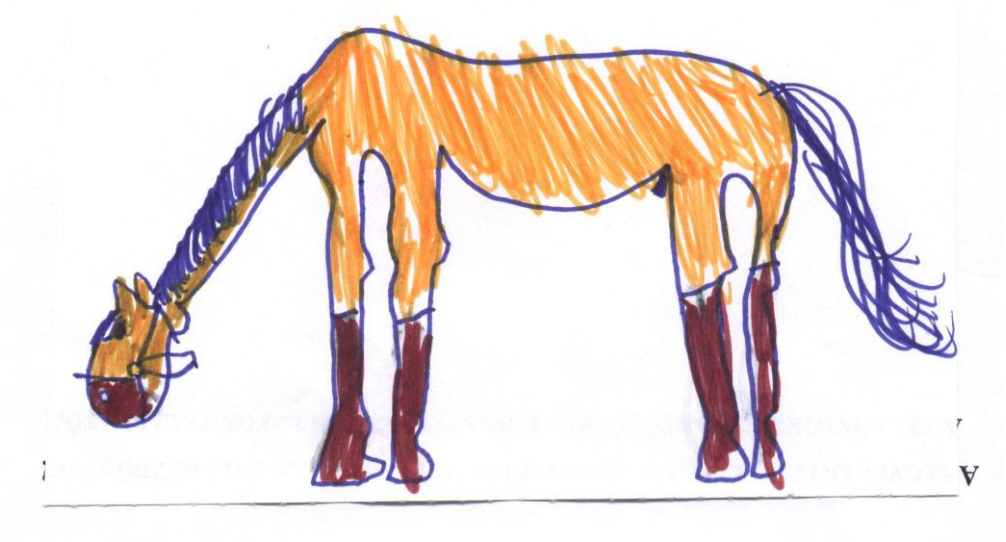

Megszökött egy kiscsikó

Halihó!
Halihó!
Megszökött egy
fényes farkú,
selymes szőrű kiscsikó.

Halihó!
Halihó!
Édesanyja
Szemefénye
volt az a szép kiscsikó.

Halihó!
Halihó!
Körbe-körbe karikázott
a kíváncsi kiscsikó

Halihó!
Halihó!
Nyargalt hegyen,
nyargalt völgyön
az a szilaj kiscsikó.

Halihó!
Halihó!
Mókus, medve
mind őt nézte.
Bátor volt a kiscsikó.

Halihó!
Halihó!
Anyja hívó
hangját hallja,
megtorpan a kiscsikó.

Halihó!
Halihó!
Visszavágtat
szélsebesen
anyjához a kiscsikó.

Halihó!
Halihó!
Mit nyihog
a fényes farkú,
selymes szőrű kiscsikó?

Azt, hogy itthon lenni jó.

Osvát Erzsébet

Csillagjáró Fehér Ráró

Pám,
pám,
paripám!
Földön, vízben, levegőben,
a parányok sűrűjében
s odakinn a csillagűrben,
a fénynél is
sebesebben
rohan ám
Csillagjáró
Fehér Ráró
-az én táltos paripám!

Köd a farka, tűz a feje,
üstököst vadászok vele.

Hogyha megrázza torkát,
zsákba szorítom az orkánt.

A szügye mély vízbe csobog,
meglasszózom a polipot.

Mind megölöm, víva tusát:
a sok betegség vírusát!

Sörénye most lángol, ragyog:
táncra perdítem a napot!

Verejtéktől torzon-borzon
a tejutat végigporzom!

Estére, ha fáradt vagyok,
karámunkba levágtatok.

A Hortobágy hídja mellett
Csillagjáró
Fehér Ráró
paripám már
leheverhet.

A farára
nagyot csapok,
s jó abrakot
adok néki
vacsorára:
táltos zabot
-három tonna atommagot!

Tamkó Sirató Károly

Zbigniew Lengren: Szürke és vörös

Egy szamár erdőbe tévedt
s nevetett, majd megszakadt:
tűzvörös kis mókust látott
sátoros vén tölgy alatt.

Nevettében csuklott, prüszkölt,
tombolt, körbevágtatott:
- I-á! I-á! Ki látott már
piros bundás állatot?

A szamár csak hadd nevessen!
A kis mókus azt mondja:
-Piros bundát, vörös hajat
csak a szamár csúfolja!

(Rab Zsuzsa fordítása)

Christian Morgenstern: Ló

Tanár úréknál csöngetnek. A Marcsa
Ló áll az ajtó előtt.
Felnéz. A tepsiben a harcsa
rotyog. Ki lehet ez ilyenkor?

Ajtó riadtan visszacsap, kilincs
dermedve, görbén
a szakácsnő hökkenve áll. Az istenért mi
történt?
Mint látomás, a nagy leány kilép, lábán
papucs.
Mindenki az előszobába jön

“Bocsánat - szól a Ló, mint ki zavarni
restell -,
a lakatosműhelyből küldött...izé...a
mester...
Én voltam tudniillik, aki csütörtökön
felhozta a zongorakulcsot...”

Tizenkét ember és egy eb
állnak, mint a kísértetek -
a kisfiú nagyot rikolt -
állnak gyökeret verten.

A Ló, látván, hogy meg nem értik,
fejét búsan lehajtja térdig,
s szelíd mosollyal, mint a vértanuk
indul a lépcsőn lefelé.

Tabló. - Keresvén e tünet okát,
tanár úr összehúzza homlokát,
s szól megfontoltan: “Véleményem ez -
a dolog merőben valószínűtlen.”

(Karinthy Frigyes fordítása)

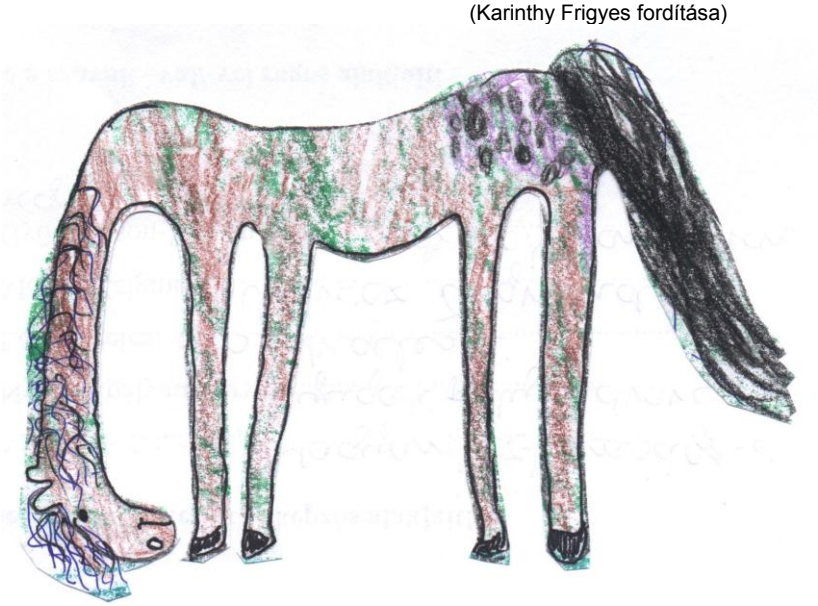

Vlagyimír Majakovszkíj: Lángfaló - csodaló

A fiú
csak mondta, mondta,
háromszázadszor talán:
-Huszár leszek nagykoromba,
végy lovacskát hát, apám!
De mért töprenkedünk ezen?
A boltban
van játék
elég.
S hogy egy négylábút
megvegyen,
apa s fiú a boltba lép.
-Sajnálom,
de bíz való:
-szól a boltos - nincs ma ló.
De a mester bármifajtát
tud csinálni:
semmi baj hát.
Jön a mester, és dohog:
Vannak- é
hát
kartonotok?
Mert a karton ló - csinálni
jobb ezerszer, mint akármi.
S fontoskodva mendegélnek,
és egy kartongyárba érnek.

Egy munkás állt eléjük ott:
-Vastagja,
véknya tetszik?
S előkapott
három lapot:
-A legjobb fajta lesz itt!
S hozzá
itt az enyv ni! Ennyi
épp elég lesz
jól bekenni.

Jármű -
bármi jó legyen:
kerék nélkül nem megyen.
Asztalos hamar került,
s persze módfelett örült.
Fúrt - faragott,
összemérte:
jó volt mind a négy kerék.
Van kereke -
nincs sörénye,
s nincs
a lónak farka még.

Hol lehetne kapni hát?
Ott,
ahol kefét, szitát.

Nem volt a mester ellene:
legyen pompás lovacska!
-No persze,
lószőr
kellene!
S örömmel hozta, adta.
Észbekaptak:
nincs szegük!
Szeg pedig kell mindenütt.
Elvezették az apát
a kovácsműhelybe hát.

Jön a kovács:
-Tessék, tessék!
Sose láttak
jobb szeget még!
Nézik,
mikor kezdenék:
lesz-e minden?
S lesz elég?
És a nézet általános,
hogy a készlet még hiányos.
Mitsem ér majd így a ló:
vézna lesz, silány, fakó.

Festő kell és némi festék,
szőrt pingálni
meg szemecskét.
S egy kurta
pillanat alatt
huszárunk festőért szalad.
Merészen
állított neki:
-Tud ön tán lószőrt festeni?
-Tudok.
S indult a mester,
festékkel, ecsetekkel,
megcsinálták már a testet,
ment a munka, szinte pezsgett.
Nem vesztegették az időt,
mi hátra volt a napból,
s derék lovat gyártottak ők
a legjobb nyersanyagból.
Együtt végzik mid a nagyját,
fehér kartonból kiszabják,
emez összeenyvezi,
az patát csinál neki,
kefekötő köti farkát,

kovács - szegek összetartják,
az asztalos keze gyors:
kész a kerék, takaros,
s aztán a festő helyre
szemecskét
fest a fejre.

Micsoda ló
ez a ló!
Tűzokádó, lángfaló!
Tud vágtát -
ügetést,
hátra és
előre!
A szeme tiszta kék,
almáspej a szőre.
Jól áll hátán
a nyereg,
zabla, kengyel: mind remek!
Pattanj fel rá! Rajta csak!

(Lator László fordítása)

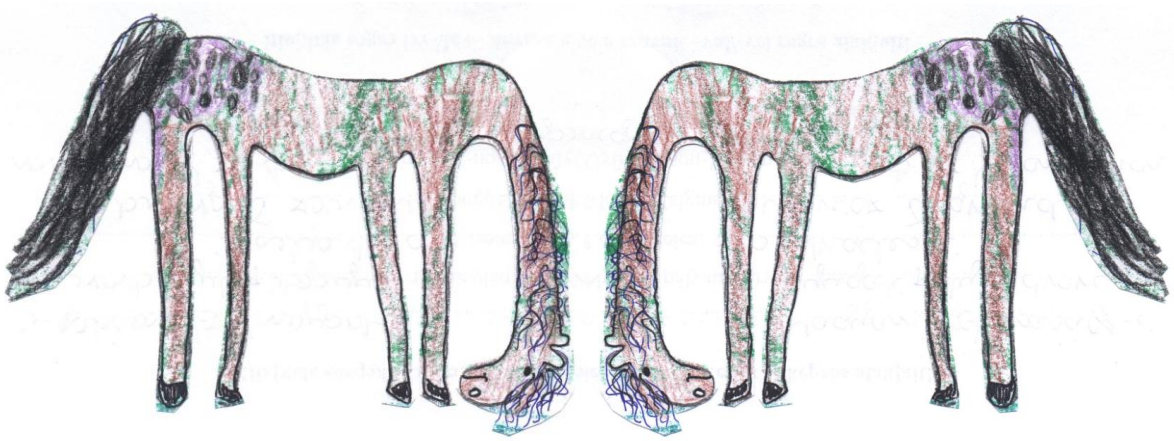

Felhasznált irodalom

Jár a baba jár. Holnap Kiadó Kft.
Hóc, hóc katona. Bölcsődések verseskönyve.
Ének az óvodában. Zeneműkiadó Bp. 1975.
Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó Bp. 1982.
Terefere Tercsi Zeneműkiadó Bp. 1973.
Európai gyermekdalok I.-II. Zeneműkiadó Bp. 1966.
Gyermekvers és mondókagyűjtemény. Bárczi Gusztáv GYTF 1998.
Madarat a kezembe! Angol gyermekversek. Semmelweis Kiadó Bp. 2008.
Cinege, cinege kismadár. Népi mondókák, gyermekjátékok. RTV-Minerva Kiadó Bp. 1983.
Süss föl nap. Móra Könyvkiadó Bp.
Gyurkovics Tibor: Tintapaca Móra Könyvkiadó Bp. 1976.
Cini-cini muzsika. Óvodások verseskönyve. Móra Könyvkiadó
Tüzet viszek, ne lássátok! Gyermekversek. Békéscsaba 1987.
Weöres Sándor: Bóbita. Móra Könyvkiadó Bp.
Tamkó Sirató Károly: Tengerecki hazaszáll. Móra Könyvkiadó Bp. 1975.
Magyar népi mondóka gyűjtemény. Megyei Ped. Int. Veszprém 1993.
Fecskeköszöntő. Gyermekversek a világirodalomból. Móra Könyvkiadó Bp. 1977.
Mozdul a szó. Bárczi Gusztáv GYTF
Mese-vers az óvodában. Eötvös József Könyvkiadó Bp. 1998.
Aludj, baba, aludjál. Kisded mondókák. Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft.
Tente baba, tente...Népi gyermekmondókák. Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft.
Antanténusz. Mondókák és tréfás versek. Móra Könyvkiadó Bp. 1968.
A természet ünnepei. Kincs Könyvkiadó Szombathely 1999.
Buda Ferenc: Kócmadzag Móra Könyvkiadó
Tamkó Sirató Károly: Tengerecki Pál. Generál Press Kiadó
Weöres Sándor-Károlyi Amy: Tarka forgó. Magvető Könyvkiadó Bp. 1958.
Mozdulj rá! Mozgással kísért vers-és mondókagyűjtemény. Bárczi Gusztáv GYTF
Nagy Bandó András: Madarak tolláról. Jelenkor Kiadó Pécs.2004.
Búcsúzik a lovacska. Móra könyvkiadó 1985.
Nefelejcs. Móra könyvkiadó

PACI

PARIPA

GEBE

LÓ

HÁTAS

COCÓ

LOVACSKA

MÉN

KANCA

CSIKÓ

PÁRA

TÁLTOS

PEGAZUS

PEJKÓ

MUSZTÁNG

FAKÓ

PEJ

PÓNI

DERES

PACIKA

SZÜRKE